

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsak petek ter stanejo v tiskarni prejemanje za celo leto 6 kron, za pol leta 3 krone in za četrt leta 1 krono 50 vin., — po pošti prejemanje pa za celo leto 7 kron, za pol leta 3 krone 50 vin., za četrt leta 1 krona 80 vin. — Za prinašanje na dom v Ljubljani se plača na leto 80 vin. Naročnino prejema upravništvo v Blasnikovi tiskarni. — Oglase (inzerate) vzprejmlje upravništvo, in se plača za vsako vrsto za enkrat 16 vin., za dvakrat 24 vin., za trikrat 30 vin. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu „Novic“.

V Ljubljani 28. decembra 1900.

Vabilo na naročbo „Novic“.

Leto se bliža svojemu koncu, in bliža se čas, da se bodo čitatelji zopet morali odločiti, kake liste naj si naroče za bodoče leto. Ker se je zadnji čas slovensko časopisje možno pomnožilo, ni to več lahka stvar.

„Novicam“ ni treba razvijati svojega programa, ker je že dovolj znan. Njih program je znani stari slovenski program, katerega so se držali dr. Bleiweis, dr. Costa, dr. Toman in Svetec, katerega zastopnik je sedaj dež. odbornik ces. svetnik Murnik in kateremu so „Novice“ bile zveste v najtežavnejših časih. Hodile bodo nekako srednjo pot in boja ne bodo iskale, a vendar odločno branile slovensko narodno stališče proti vsakemur.

Poganjale se bodo odkritosrčno za najširšo z neposredno volilno pravico, kakor so se dosedaj najdoslednejše izmed vseh slovenskih listov, ker so prepričane, da bodo postavodajni zastopi tem bolje izražali pravo mnenje naroda, čim bolje bo vsem stanovom omogočeno, izražali ob volitvah svoje mnenje.

Smatrale bodo za svojo nalogo, zagovarjati koristi srednjih in nižjih stanov. Posebno pozornost bodo obračale na koristi našega kmeta in doslej popolnoma zapuščenega obrtnika. Ta dva stanova sta stebra našega naroda. Posebno kmet nima pri nobenem narodu tacega pomena kakor pri našem. Naš kmet ni samo tisti, ki druge stanove preskrbuje z živežem, temveč najboljši možje našega naroda so se rodili v kmetijskih hišah, naši najboljši pisatelji, učenjaki, politiki so največ iz kmetijskih hiš, tako da lahko rečemo, da je kmet rešil našo narodnost.

V mestih je pa najvažnejši obrtni stan. To je jedini nezavisni stan, na katerega se moremo Slovenci zanašati, zato je pa dolžnost slovenskih politikov in časopisov, da ne pozabljajo koristiti tega stanu. Slovenski obrtniki nimajo doslej svojega strokovnega lista. Z ozirom na to in po inicijativi gosp. ces. svetnika Murnika, ki nadzoruje list, posvečevale bodo „Novice“ v prihodnje posebno pozornost obrtnikom in obrtniškim zadevam in pričakujejo, da se jih obrtniki tesno oklenejo.

„Novice“ bodo v novem letu v jedrnatih in stvarnih člankih pojasnjevale vsa politična vprašanja. Posebno pozornost bodo obračale kakor dosedaj slovenskim in slovanskim vprašanjem. Poganjale se bodo z isto odločnostjo za narodno enakopravnost in narodne pravice avstrijskih Slovanov, kot so se vedno v njih polstoletnem obstanku.

Skrbele bodo pa tudi za pouk kmeta in obrtnika. Pri tem mislijo posebno pozornost obračati novim iznajdbam ter so si pridobile več izvrstnih sotrudnikov. V poučnem in zabavnem delu bodo skrbele za primerno poučno in zabavno gradivo.

Splošno se bodo „Novice“ trudile v novem letu vsestranski zadovoljiti svoje čitatelje, do katerih se obračajo s prošnjo, da jim ostanejo zvesti v novem letu in še kaj novih naročnikov pridobe.

Dolžnost je pa, da izrekamo koncem leta tudi zahvalo vsem sotrudnikom in jih prosimo, naj nam ne odreko svoje pomoči v novem letu. Posebno bi nam bilo ustreženo s kratkimi poročili o dogodkih po Slovenskem, kar se lahko sporoči na dopisnici.

Izhajale bodo „Novice“ v dosedanji obliki in obsegu tudi v novem letu. Cena jim bode: za ljubljanske naročnike v tiskarni prejemane: za celo leto 6 kron (3 gld.), za pol leta 3 krone (1 gld. 50 kr.) in za četrt leta 1 krono 50 vin. (75 kr.). Po pošti prejemane za celo leto 7 kron (3 gld. 50 kr.), za pol leta 3 krone (1 gld. 50 kr.) in za četrt leta 1 krono 80 vin. (90 kr.). Za pošiljanje na dom v Ljubljani se plača za celo leto 80 vin. (40 kr.). Naročnino se pošilja: **Blasnikovi tiskarni v Ljubljani.**

Politični oddelek.

Ob novem letu.

K znamenju domačega boja prestopi slovenski narod v novo stoletje, ki lahko postane zanj tudi zadnje, zakaj če je preteklost žalostna in polna gorja, je prihodnost temna in nam obeta le zlo.

Ne slepimo sami sebe. Nemški nacionalizem je za nas smrtna nevarnost. Nemci so nas stoletja zatirali, ali v splošno raznarodjenje niso imeli potrebnih moči. V vsem javnem življenju je vladala sicer samo nemščina, toda v zasebno življenje ni segla, in zato se je slovenski narod ohranil do današnjih dni.

Zdaj pa so življenske razmere vse drugačne, kakor so bile nekdanj. Če zmaga danes nemški nacionalizem in se drže z vso silo nas, smo izgubljeni, zakaj dandanes, ko je gospodarsko življenje mogočno razvito, ko ima država šolo v rokah in vpliv veliko večji, kakor je bil nekdanj, bi slovenski narod niti dvajset let ne mogel uspešno kljubovati, ako bi se država postavila v službo nemškega nacionalizma, še manj pa bi mogel naš narod kljubovati, če bi se izpolnilo to, za čemur strmi danes velik del nemškega naroda, če bi namreč Cislitvanska pripadla v katerikoli državnoopravni obliki Nemčiji.

Tej nevarnosti, ki preti našemu narodu, bi se mogli upreti k večjemu, če bi se vsi zjediniili na izključno narodnem temelju, če bi zopet postal narodnostni princip za nas jedino vodilno načelo. V tem slučaju bi morda zamogli kljubovati nemškemu pritisku, bi morda ubranili svojo narodnost, ker bi v tem slučaju bila kolektivna sila slovenskega naroda koncentrirana na jeden sam smoter.

Toda v to ni dosti upanja. V nas so elementi, katerim je narodnost le plašč, kadar ravno potreba nanese, da se ljudi nekoliko zmoti, sicer pa je narodnost tem elementom deveta briga. To kaže posebno drastično državnozborska kandidatura v dolenjskih mestih, kjer kandidira stranka, ki se imenuje katoliško-narodna, moža po rojstvu in mišljenju Nemca.

Naš razpor se bo zrcalil v prihodnje tudi v državnem zboru. Doslej so bili vsi slovenski in hrvatski

poslanci združeni v jednom klubu. Odslej to ne bo več. Poslanci narodne stranke so sicer pripravljeni, vstopiti v skupen klub, če se isti postavi na strogo narodno podlago, toda katoliško-narodna stranka neče privoliti, da bi bil skupni klub strogo naroden, neče privoliti, da bi bili v družih zadevah poslanci prosti ter bi v teh družih zadevah postopali po svojem poepričanju. Katoliško-narodna stranka zahteva, da mora biti skupni klub zasnovan na klerikalnem programu, in s tem je v naprej razbila skupni klub.

V prihodnjem državnem zboru torej slovanski poslanci ne bodo sedeli v jednom klubu, nego bodo ločeni v dva kluba. Posledica tega bo, da pride tudi v državnem zboru do boja med slovenskimi poslanci s Kranjske, da se bodo kranjske slovenske zadeve tudi v državnem zboru pretresale, in da bodo slovenski poslanci drugi proti drugim nastopali v obrambo svojih načel.

Posledice tega so jasne kakor beli dan. Prvi jih bodo čutili izven kranjski Slovenci. Če se ti združijo v skupnem klubu s katoliško-narodnimi poslanci iz Kranjske, primorani bodo, podpirati jih več ali manj tudi v boju proti poslancem napredno-narodne stranke. S tem zapuste hoté ali nehoté stališče neutralnosti, ki so je doslej zavzemali glede kranjskih zadev in izzovejo proti sebi boj. Razmere na Štajerskem so že danes zelo napete, tudi v Istri ni več vse tako, kakor je bilo, ako se pa ti poslanci zdaj še pridružijo tej ali oni skupini, je boj neizogiben.

Naj se nam ne govori, da bodo izvenkranjski poslanci ohranili tudi v prihodnje svojo nevtralnost. Že s tem dejstvom, da se pridružijo bodisi liberalnim ali klerikalnim poslancem, stopijo v boj proti drugi frakciji. Denimo, kar je verjetno, da se pridružijo ti poslanci katoliško-narodnim zastopnikom. S tem so obsodili program napredno-narodnih poslancev in s tem so ojačili stališče katoliško-narodne stranke take, da jih mora napredno-narodna stranka smatrati za njene sovražnike. Izvenkranjski Slovenci prisilijo s tem napredno-narodno stranko, da začne izpodbijati stališče svojih parlamentarnih nasprotnikov, vsled česar se brez dvoma kranjski boj takoj zanese na Štajersko in v Istro, toliko laglje, ker so raz-